

Nr 111.

Av herr **Arrhén**, om ökat anslag till premier till värnpliktiga, som undergått utbildning till officerare och underofficerare.

I årets statsverksproposition har under fjärde huvudtiteln, punkt 29, upptagits ett anslag på 2 180 000 kronor för premier till värnpliktiga, som undergått utbildning till officerare eller underofficerare. Premien utgår efter fullgjord officersutbildning med 1 500 kronor och efter genomgången underofficersutbildning med 500 kronor. Under nästa budgetår beräknas, enligt uppgifter, som lämnats av chefen för armén, antalet värnpliktiga, som komme att uttagas till officersutbildning, till 1 070 och det antal, som uttages till underofficersutbildning, till 1 150.

Den enligt 1942 års försvarsordning samt 1941 års värnpliktslag av riksdagen godtagna organisationen av rikets försvarskrafter förutsätter, att befälskadern uppbygges på den allmänna värnpliktens princip. En dylik anordning är i vår tid den enda möjliga för att tillgodose det ökade personalbehovet. För de värnpliktiga, som uttagits för utbildning till resp. värnpliktiga officerare eller underofficerare, utgör åtgärden en för deras civila utbildning eller försörjningsverksamhet svår belastning, icke minst med hänsyn till konkurrensen med den kvinnliga arbetskraften eller med dem, som antingen helt frikallats från militärtjänst eller icke ansetts lämpade för den förlängda utbildningen till befäl i olika funktioner. Ett dylikt betraktelsesätt har också lett till vissa åtgärder, som syfta till att kompensera den, som uttagits till befälsutbildning, i olika avseenden. En av dessa åtgärder består i utdelandet av en avgångspremie, vilken för närvarande utgår med 1 500 respektive 500 kronor.

Det torde kunna betecknas som ur statens synpunkt högst önskvärt, att de värnpliktskategorier, det här gäller, känna sig tillfreds med den kompensation, som erbjudes dem. Det utgör förutsättningen dels för deras vilja att göra sitt bästa under själva utbildningstiden, dels att även i fortsättningen intressera sig för de militära uppgifter, som de i händelse av krig äro avsedda att lösa. Detta senare kan ske genom att delta i av Centralförbundet för befälsutbildning anordnade kurser eller på annat sätt. Det primära torde dock vara, att förhållandena i samband med värnpliktens fullgörande äro ordnade på ett tillfredsställande sätt.

De nu utgående premierna om 1 500 respektive 500 kronor kunna, särskilt med hänsyn till penningvärdets fall, icke sägas fylla den uppgift att bland de uttagna värnpliktiga skapa en *good will* för den längre utbildningen, som åsyftats. En fördubbling synes mest svara mot de resultat, som dessa premier skola åstadkomma och som i hela försvarsmaktens intresse äro högst

önskvärda, enär de beröra icke blott materiella utan även psykologiska faktorer. Den merutgift, som enligt de personaluppgifter, vilka lämnas i statsverkspropositionen, fjärde huvudtiteln, punkt 29, bleve följden av premiernas fördubbling, uppgår till 2 180 000 kronor. Premien, avsedd att utgå till värnpliktig, som genomgått utbildning till värnpliktig officer, skulle alltså utgå med 3 000 kronor och till värnpliktig, som undergått utbildning till underofficer, med 1 000 kronor. Man må här väga det relativt höga anslaget mot den psykologiska verkan, som ernås.

. Med anledning av det ovan sagda hemställles,

att riksdagen under fjärde huvudtiteln, punkt 29, måtte upptaga ett med 2 180 000 kronor förhöjt anslag att användas för de ändamål, som här angivits.

Stockholm den 23 januari 1946.

Erik Arrhén.
